

Mulige forenklingstiltak - regelverksendringer, rapportering, tilsyns- og forvaltningspraksis, samt veiledning.

Det vises til Finanstilsynets henvendelse av 9. april om mulige forenklingstiltak, i tråd med Finansdepartementets tildelingsbrev for 2025 hvor det fremgår at tilsynet skal ha et særskilt fokus på å legge til rette for endringer i egen virksomhet og prosesser som kan innebære forenklinger for foretakene under tilsyn.

Departementets føringer må ses i lys av det politiske ordskiftet her hjemme og EUs signaler om å styrke europeisk konkurransekraft. VFF ser det som positivt at departementet har klargjort at tilsynet skal legge vekt på innspill fra finansnæringen.

VFF har innhentet innspill fra medlemsforetakene knyttet til Finanstilsynets arbeid med regelverksendringer, rapportering, tilsyns- og forvaltningspraksis, samt veiledning. VFF ønsker at Norge skal ha konkurransedyktige og effektive rammevilkår for kapitalforvaltning, minst på nivå med hva som gjelder i øvrige EØS-land. Det norske markedet har sterke fortrinn i form av høy digitalisering, tillit og kompetanse, noe som også bør kunne være fortrinn i arbeidet med forenkling.

Finanstilsynet har ved flere anledninger påpekt at forenklingstiltakene ikke skal medføre deregulering (uten at det fremgår av Finansdepartementets tildelingsbrev). Våre medlemmers innspill fokuserer, som en konsekvens av dette, hovedsakelig på tiltak som ikke krever endringer i lov og forskrift. Samtidig er det etter vårt syn ikke nødvendigvis hensiktsmessig å trekke en skillelinje mellom forenkling og deregulering, noe som også ble påpekt av Finanstilsynets under dets verdipapirseminar 3. juni. Vi kommer derfor i det etterfølgende også kort inn på forhold som vil måtte kreve regelverksendringer.

1. Tilgang til opplysninger i Folkeregisteret

Forvaltningsselskapers tilgang til taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret er viktig for effektiv kundekontroll og administrasjon. VFF ga 15. mai innspill til Finanstilsynets utredning om dette, og vi understreket at vårt anliggende hele tiden har vært - og fortsatt er - at forvaltningsselskaper har de samme behov for slik tilgang som finansforetak, ref. finansforetaksloven § 16-2 (7).

2. Særnorske regler i hvitvaskingsregelverket

Det norske hvitvaskingsregelverket inneholder enkelte bestemmelser som går lenger enn EUs regler. Et eksempel på dette er kravene til kontroll av personer som handler på vegne av kunder, selv om kunden ikke er en politisk eksponert person (PEP), men hvor den som handler eller har disposisjonsrett over kundens midler er en PEP. Denne oppfølgingen kompliserer arbeidet unødig, sett opp mot den lave risikoen for økonomisk kriminalitet i det norske fondsmarkedet.

Etter hvitvaskingsloven § 18 første ledd skal *rapporteringspliktige* gjennomføre forsterkede kundetiltak når kunden, personer som handler på vegne av kunden eller er gitt disposisjonsrett over en konto eller et depot, eller reelle rettighetshavere er en politisk eksponert person. Lovkommentaren presiserer at dette innebærer et videre krav enn det som følger av EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv, som kun pålegger forsterkede kundetiltak der kunden eller den reelle rettighetshaveren er en PEP. Det norske regelverket avviker også fra forslaget i NOU 2016: 27, uten at dette er nærmere begrunnet i Prop. 40 L (2017–2018).

3. Rapportering

Medlemsselskapene opplever at dagens rapporteringsplikter er tid- og ressurskrevende, blant annet fordi skjemaene er omfattende og i stor grad manuelle. Det ville vært klart forenkende dersom det forelå en norsk veiledning, med tydelige beskrivelser av hva som skal oppgis i hvert felt. Videre anbefales det at mest mulig informasjon er forhåndsutfyllt (men kan redigeres), for eksempel andelsklassens ISIN og fondets klassifisering. Det er også utfordrende med dagens begrensning på 250 tegn. Eksempelvis skaper dette unødvendige utfordringer i AIF-rapporteringen (KRT-1160/1161) ved innsending av utfyllende og presis informasjon.

Vi vil tro at dagens teknologi muliggjør at man med relativt enkle grep kan forenkle prosessene knyttet til den omfattende rapporteringen selskapene er pålagt. Foreningen og medlemsselskapene stiller gjerne til et arbeidsmøte med Finanstilsynet for å diskutere praktiske forbedringer og forenklinger av rapporteringsprosessene.

4. Lang og uforutsigbar saksbehandlingstid

Medlemsselskapene opplever at saksbehandlingstiden hos Finanstilsynet ofte er lang og uforutsigbar. Fra forvaltningsselskapenes side uttrykkes det at det er uklart når en søknad anses som komplett, og når pålagte tidsfrister begynner å løpe. Det oppleves dermed som at det kan gå lang tid før en sak behandles og eventuelt godkjennes. For å sikre bedre forutsigbarhet i prosessene, foreslås det å innføre absolutte tidsfrister for tilsynets saksbehandling. Videre ønskes det at Finanstilsynet raskt informerer om hvem som behandler saken, hva som er forventet behandlingstid, og gir beskjed når en søknad er komplett og behandlingen starter. Tilsvarende er det ønskelig at Finanstilsynet gir foretaket melding innen en fastsatt frist, dersom det mottar en søknad som ikke er komplett. Det anbefales at tilsynet fører statistikk over saker til behandling, samt publiserer oversikt over

saksbehandlingstider. Videre bør det utarbeides en sjekklister som tydelig beskriver kravene til en komplett søknad. Dette vil bidra til mer effektive prosesser og økt forutsigbarhet for aktørene.

5. Avvik mellom ESMA-veiledning og norsk tilsynspraksis om kostnadsinformasjon

Finanstilsynets har gjennom tilsynspraksis og uttalelser om kostnadsinformasjon til investorer uttalt at det bør gis informasjon som gjør investor i stand til å forstå hvilken betydning kostnadene har for investert beløp og forventet avkastning. Det anbefales at foretakene ikke bare oppgir kostnader i prosent, men også som nominelt kronebeløp i informasjonen til hvert fond på forvaltningsselskapets hjemmeside, jf. nylig publiserte tilsynsrapporter for Holberg Fondsforvaltning og Sparebanken Sør, samt Finanstilsynets rundskriv 1/2024.

Foreningen mener denne praksisen går lenger enn ESMA-veiledningen (Guidelines on marketing communications under the Regulation on cross-border distribution of funds (EMSA34-45-1272) og utgjør en form for «gold plating». Der ESMA fremhever «performance fee» som eksempel på hvordan kostnader kan synliggjøres, pålegger tilsynet norske aktører å vise alle kostnader i kroner per fond. Etter foreningens vurdering tilfører dette liten eller ingen merverdi for andelseierne. Finanstilsynet utvider gjennom sin praksis, etter foreningens syn, forståelsen av ESMA-veiledningen, i en situasjon der flere foretak velger å etterkomme anbefalingene for å sikre en god tilsynsrapport, fremfor å utfordre tilsynet.

Foreningen stiller spørsmål ved nødvendigheten av dette kravet, særlig sett i lys av at PRIIPS KID allerede dekker behovet for tydelig og sammenlignbar kostnadsinformasjon.

6. Implementering av nytt EU-regelverk – behov for veiledning

Finanstilsynet må være i forkant ved innføring av nytt regelverk. Når eksempelvis DORA trer i kraft 1. juli 2025, forventes det at selskapene etterlever regelverket fra første dag, selv om nødvendige veiledninger og maler ikke foreligger. Dette er utfordrende for virksomhetene. Selv om DORA bygger videre på eksisterende krav i IKT-forskriften, er det urimelig å forvente full etterlevelse uten at tilsynet samtidig legger til rette med veiledning og støtteverktøy. I slike tilfeller vil det være til stor hjelp for selskapene om det foreligger maler og veiledninger i rimelig tid før implementering.

7. Andre forhold som forutsetter endringer i offentligrettslige bestemmelser

I tillegg til ovennevnte punkter vil foreningen i tillegg kort nevne noen forhold som forutsetter endringer i offentligrettslige bestemmelser, og dermed kan sies å ligge utenfor Finanstilsynets domene. Siden dette er forhold våre medlemmer også mener vil innebære forenkling og styrking av bransjen, tror vi det kan være nyttig for Finanstilsynet å kjenne til dette, uten at alle forhold ved de enkelte punktene er fullt gjennomarbeidet fra foreningens side.

- **Utvidelse av aksjesparekontoens investeringsmuligheter** til også å omfatte kombinasjons- og rentefond, særlig i lys av kommende endringer i beskatning av renteinntekter i fond.
- **Hindre for konkurransekraft**, herunder til dels vesentlig forsinket implementering av EU-regelverk, særnorske regler og tolkninger av fellesuropeiske regler som oppleves å være strengere enn i andre nærliggende jurisdiksjoner.
- **Kostnader som kan belastes fondet**
Kostnader som er nødvendige for å ivareta andelseiernes interesser, bør kunne belastes fondet uten krav om forutgående styrevedtak.
- **Midlertidig fritaksperiode fra mandatforpliktelser (grace period)**
Det bør åpnes for en «grace period» (dager/uker) for investeringsbegrensninger ved lansering av nye fond, samt ved avvikling eller fusjon.
- **Krav til andelsklasser**
Det bør åpnes for større fleksibilitet når det gjelder adgangen til å etablere andelsklasser.
- **Krav om tillatelse (vpfl. § 2-1)**
I henhold til gjeldende forvaltningspraksis kreves det at fondsforvaltere innehar konsesjon for diskresjonær porteføljeforvaltning for å kunne tilby klientkonti. Dette innebærer at det må søkes om en egen konsesjon for å kunne tilby kontantkonto i ASK-løsningen, noe som oppleves som byrdefullt.
- **Betydningen av forvalterregistrering i relasjon til andelsklasser** Den særnorske regelen i vpff. § 13-5, som forbyr aggregering av kunder på nominee-konto, kan virke konkurransevridende sammenlignet med forvaltningsselskap etablert i land hvor slik begrensning ikke gjelder.
- **Andelseiermøte ved vedtektsendringer**
Det bør vurderes om kravet om andelseiermøte ved vedtektsendringer etter vpfl. § 4-14 fungerer etter sin hensikt, og om alternative løsninger bedre kan ivareta andelseiernes interesser.

Avsluttende kommentarer

Avslutningsvis vil vi gjenta at foreningen setter pris på Finanstilsynets henvendelse, og at vi ser det som udelt positivt at det fra myndighetenes side legges opp til at man skal legge vekt på innspill fra bransjen.

Sett fra foreningens side er arbeidet med forenkling ikke å anse som en engangsforeteelse, men noe som bør være en kontinuerlig prosess. Vi oppfordrer derfor Finanstilsynet om å prioritere denne delen av tilsynsarbeidet også i tiden framover.

Forenkling er viktig for å styrke norsk fondsbransjes konkurransevilkår. Som kjent er det den som har skoen på som best vet hvor den trykker. Foreningen og foreningens medlemmer ser fram til en videre dialog med Finanstilsynet om dette.